

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av huvudmannens och
rektorns arbete för att fler elever ska få undervisning
av behöriga förskollärare och lärare i förskoleklass och
grundskola i Stockholms kommun och Sörgårdsskolan
F-6**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning i Stockholm kommun och Sörgårdsskolan avseende kvaliteten i huvudmannens och rektorns arbete för att fler elever ska få undervisning av behöriga förskollärare och lärare. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska huvudmäns och rektorers arbete för att se till att fler elever får undervisning av legitimerade och behöriga förskollärare och lärare i förskoleklass och grundskolans årskurser 1–6.

För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

1. I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett strategiskt arbete för att undersöka behov av behöriga förskollärare och lärare inom huvudmannens organisation och den aktuella skolenheten?
2. I vilken utsträckning bedriver huvudmannen och rektorn ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga förskollärare och lärare genom behörighetsgrundande utbildning?

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer kvaliteten i huvudmannens och rektorns arbete i tre nivåer. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls av Stockholms kommun och Sörgårdsskolan i följande utsträckning:

Arbete för att undersöka behov av behöriga lärare

Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett strategiskt arbete för att undersöka behovet av behöriga lärare och förskollärare, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att kartlägga och analysera behovet av behörig lärare och förskollärare samt inkludera möjligheten till behörighetsgrundande utbildning.

Arbete för ökad behörighet genom utbildning

Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett arbete för att öka behörigheten bland lärare och förskollärare genom behörighetsgrundande utbildning, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att informera, uppmuntra och ge stöd till lärare och förskollärare att delta i behörighetsgrundande utbildning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den 25 november 2026 redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post, till skolinspektionen.linköping@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2026:942) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Arbete för att undersöka behov av behöriga lärare

Här bedöms i vilken utsträckning huvudmannen och rektorn bedriver ett strategiskt arbete för att undersöka behov av behöriga förskollärare och lärare inom huvudmannens organisation och aktuell skolenhet. I det ingår hur rektorn och huvudmannen återkommande tar reda på nuvarande och framtida behov av behöriga lärare och förskollärare. Det gäller såväl behov av legitimerade lärare som behov av behöriga lärare i ämnen där lärare som är legitimerade men inte behöriga i ämnet, årskursen eller skolformen undervisar. Även möjligheterna att öka behörigheten genom behörighetsgrundande utbildning av befintlig personal omfattas. Vidare ingår hur ansvarsfördelning och samverkan kring kartläggningsarbetet mellan huvudmannen och rektorn ser ut.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett strategiskt arbete för att undersöka behovet av behöriga lärare och förskollärare, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare, rektorn för aktuell skolenhet, representanter för huvudmannen, gruppintervju med rektorer inom huvudmannens organisation samt inskickade dokument och Skolverkets statistik.

Kartläggning och analys av behov

Huvudmannen bedriver ett systematiskt och långsiktigt arbete för att kartlägga och analysera nuvarande och kommande behov av behöriga lärare inom organisationen. Huvudmannen använder sig av ett digitalt system för insamling av information gällande legitimation och ämnesbehörighet. Insamlingen i huvudmannens digitala system synkroniseras med lärarnas individuella scheman två gånger per läsår och genererar data över i vilken grad elever i Stockholms kommun får undervisning av behöriga respektive obehöriga lärare. Detta ger huvudmannen en övergripande bild av behoven av behöriga lärare, både utifrån legitimation och ämnes- eller skolformsbehörighet. Utifrån detta underlag förses även skolenheterna i organisationen med sammanställningar av bland annat grad av legitimation och behörighet på respektive enhet. Som en del av huvudmannens kartläggande arbete ingår vidare en personalbehovsprognos. I personalbehovsprognosen bedrivs ett systematiskt arbete för att minska de identifierade kompetensgapen, där det finns störst risk för kompetensbrist framöver i syfte att eleverna över tid ges bättre förutsättningar att i så hög grad som möjligt få undervisning av behöriga lärare. Huvudmannens kartläggning visar bland annat att 93 procent av lärarna i årskurs 1–9 innehar legitimation och 70 procent av alla undervisningstillfällen bedrivs av en behörig lärare. Vidare har huvudmannen identifierat störst behov av behöriga lärare i ämnena svenska som andraspråk, bild och slöjd. Utifrån analys av förväntade pensionsavgångar bedömer huvudmannen att det framöver kommer finnas ett ökat behov av behöriga lärare i ämnena bild och slöjd. I huvudmannens analys finns även identifierade skillnader i grad av legitimation och behörighet mellan skolenheter. Resultatet av huvudmannens kartläggning tillsammans med ytterligare underlag från skolenheterna sammanställs i en kompetensförsörjningsplan. Sammantaget bedriver huvudmannen ett systematiskt arbete i att kartlägga och analysera nutida och framtida behov av behöriga lärare och förskollärare som även inkluderar möjligheten för befintlig personal att öka sin behörighet genom behörighetsgrundande utbildning.

Rektorn på Sörgårdsskolan F-6 kartlägger och analyserar behovet av behöriga förskollärare och lärare men arbetet saknar systematik. Ett digitalt system för kartläggning används på skolenheten där lärarna själva rapporterar in legitimation och ämnen de är behöriga i. När rektorn arbetar med tjänstefördelningen inför kommande läsår används informationen som

rapporterats in. Lärarna på skolan kan även få komma med egna önskemål och i vissa fall byta ämnen med varandra. Det digitala systemet för kartläggning som används på skolenheten används till viss del systematiskt men informationen i det digitala systemet är inte komplett och består ibland av felaktig information. Tjänstefördelningen och organisationen av verksamheten utgår inte från fullständig information gällande lärarnas legitimation och behörighet, vilket innebär att rektorn inte har en heltäckande bild av behoven av behöriga lärare och förskollärare på skolan. Exempelvis bedrivs undervisningen i ämnet bild av en lärare som inte är behörig i ämnet, vilket rektorn tidigare inte var medveten om. I det analyserande arbetet som rektorn genomfört utifrån sin kartläggning har ett behov av fler behöriga lärare i ämnet svenska som andraspråk identifierats, likaså i ämnet slöjd.

Arbetsfördelning och samverkan

Det finns en tydlig ansvars- och arbetsfördelning mellan huvudmannen och rektorerna i kartlägningsarbetet. Huvudmannen och rektorerna samverkar i arbetet och för en systematisk dialog om behörighet och behörighetsgrundande utbildning. Stockholms kommun är organiserade utifrån åtta olika geografiska områden och respektive område har en tillhörande grundskolechef. Grundskolechefen initierar regelbundna rektorsmöten som bland annat tillägnas resultatdialog och skolenheternas systematiska kvalitetsarbete. Vid vissa av dessa tillfällen diskuteras behörighet och behörighetsgrundande utbildning vilket möjliggör samverkan och samarbete kring frågor som rör behov av behöriga lärare mellan rektorerna tillhörande samma område. Grundskolecheferna tar del av rektorernas kartläggningar genom huvudmannens digitala system där rapporter kan begäras ut för specifika områden. Grundskolecheferna besitter utöver det översiktlig information om hur rektorerna valt att organisera sin verksamhet. Huvudmannen sammanställer kartlägningsarbetet i organisationen, vilket genererar i en kompetensförsörjningsplan som kommuniceras tillbaka till rektorerna.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att kartlägga och analysera behovet av behöriga lärare och förskollärare samt inkludera möjligheten till behörighetsgrundande utbildning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att det visserligen genomförs en kartläggning av behöriga förskollärare och lärare, men det saknas en

heltäckande bild som innefattar komplett information om medarbetarnas ämnesbehörigheter och i ämnen de undervisar i utan behörighet. Det saknas även en heltäckande analys av behovet av behörighetsgrundande utbildning vilket utgör en risk för att rektorn inte identifierar behov av behöriga lärare eller tar vara på möjligheten till behörighetsgrundande utbildning av befintlig personal.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar arbetet med att kartlägga behoven av behöriga lärare och förskollärare utifrån en heltäckande information om legitimation och behörighet samt inkluderar möjligheten till behörighetsgrundande utbildning.

Arbete för ökad behörighet genom utbildning

Här bedöms i vilken utsträckning huvudmannen och rektorn bedriver ett aktivt och strategiskt arbete för att öka behörigheten bland befintliga förskollärare och lärare genom behörighetsgrundande utbildning. I det ingår hur huvudmannen och rektorn utifrån identifierade behov arbetar med insatser för att öka behörigheten bland befintlig undervisande personal. Arbetet med att informera personal om möjligheterna till behörighetsgrundande utbildning, uppmuntra dem och ge stöd för att kunna delta i behörighetsgrundande utbildning ingår också. Vidare bedöms hur huvudmannen och rektorn planerar och följer upp deltagande i behörighetsgrundande utbildning.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen och rektorn bedriver i flera delar ett arbete för att öka behörigheten bland befintliga lärare och förskollärare genom behörighetsgrundande utbildning, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med lärare, rektorn för aktuell skolenhet, representanter för huvudmannen, gruppintervju med rektorer inom huvudmannens organisation samt inskickade dokument och Skolverkets statistik.

Insatser utifrån identifierade behov

Huvudmannen genomför regelbundet insatser, utifrån identifierade behov, för att öka behörigheten hos befintliga förskollärare och lärare. Valda insatser på övergripande nivå har sin grund i det kartläggande arbetet på både områdesnivå samt skolenhetsnivå. Kompetensförsörjningsenheten analyserar regelbundet behoven inom de sju olika geografiska områdena och när ett behov identifieras förs samtal med berörd verksamhetschef, vilket kan leda till att riktade insatser sätts in mot ett specifikt område eller skolenhet. Grundskolechefen för ett specifikt område kan rikta insatser till

skolor med en ansträngd ekonomi och där statsbidrag är nödvändigt för att en utbildning ska kunna genomföras. Exempel på riktade insatser är huvudmannens arbete för ökad behörighet i ämnet svenska som andraspråk. Insatsen riktas främst till lärare i årskurs 4–6 och till skolenheter med störst behov av fler behöriga lärare i ämnet. I samarbete med Skolverket och lärarlyftet har en insats pågått i tre års tid och hittills har 50 lärare i Stockholms kommun deltagit och fått behörighet i svenska som andraspråk. Utbildningsinsatsen fortgår och är en prioriterad insats i kommunen även framöver. En annan insats av huvudmannen är nyttjandet av lärarlyftet och lokala lärosäten för att öka behörighet i ämnet slöjd. Utöver nämnda insatser finns även pågående behörighetsgrundande utbildning för lärare i fritidshem och till speciallärare.

Rektorn på Sörgårdsskolan F-6 genomför insatser för att öka behörigheten genom behörighetsgrundad utbildning. En pågående insats är att två av personalen på fritidshemmet studerar till lärare i fritidshem och rektorn arbetar för att fler ska gå samma utbildning framöver. Inom ramen för utbildningen läser en av de studerande till behörig i hem- och konsumentkunskap vilket stämmer överens med behoven på skolenheten. Andra exempel på insatser som genomförts är att lärare utökat sin behörighet i natur- och samhällsorienterande ämnen samt att en lärare utbildat sig till speciallärare. Sammantaget genomför rektorn insatser utifrån identifierade behov för att öka andelen behöriga lärare på skolenheten.

Information, stöd och uppmuntran att delta i utbildning

Huvudmannen arbetar aktivt med att informera och uppmuntra personal samt stödja dem att delta i behörighetsgrundande utbildning. Detta gör huvudmannen återkommande genom flera forum och kanaler. Informationen kan delges utifrån olika nivåer inom organisationen, exempelvis från nämnden, kompetensförsörjningsenheten eller från verksamhetschef och ledningsgrupp. De regelbundna rektorsmötena är en kanal för informationsspridning om kommande behörighetsgrundande utbildningsinsatser där grundskolecheferna delar information till rektorerna i de olika områdena. Huvudmannens kompetensförsörjningsenhet kan skicka riktad information om specifika insatser där behovet är som störst och uppmuntra rektorer att ta informationen vidare. Rektorerna ansvarar därefter för att informationen når medarbetarna på respektive skolenhet och att uppmuntra berörda medarbetare att ansöka. Vidare skickar huvudmannen ut ett brev till samtliga rektorer varje vecka med information om pågående och kommande utbildningsinsatser. Information till chefer och rektorer går även ut via huvudmannens intranät. Huvudmannen uppmuntrar systematiskt till behörighetsgrundande utbildning och att skapa goda förutsättningar för att kunna kombinera studier och arbete. Huvudmannen

erbjuder stöd i samband med behörighetsgrundande utbildning och generella rutiner finns för vissa utbildningsinsatser, exempelvis lärarlyftet. Utgångspunkten är att ge tid för studier och att kurslitteraturen bekostas av skolenheten. Stödet som erbjuds diskuteras med grundskolechef och i rektorsgrupperna där gemensamma lösningar kan arbetas fram för ökad likvärdighet. Sammantaget har huvudmannen ett välfungerande arbete med att uppmuntra till och sprida information om behörighetsgrundande utbildning samt ge stöd för lärare att kunna delta.

Rektorn vid Sörgårdsskolan F-6 informerar om och uppmuntrar delvis till deltagande i behörighetsgrundande utbildning, men arbetet saknar systematik och struktur. Rektorn informerar om och uppmuntrar till vissa behörighetsgrundande utbildningar samt uppmuntrar lärare och förskollärare som själva tar initiativ till att genomgå behörighetsgrundande utbildning. Det förekommer att rektorn initierar samtal och uppmuntrar till deltagande i behörighetsgrundande utbildning men lärare på skolenheten får inte tydlig information om pågående utbildningsinsatser och uppmuntras inte på ett strukturerat sätt till behörighetsgrundande utbildning. Det stöd som rektorn erbjuder är främst att frigöra tid för studier. Utöver det varierar det om resor och kurslitteratur bekostas, beroende på utbildningsinsats.

Planering och uppföljning av utbildningsinsatser

Huvudmannen planerar för och följer metodiskt upp utbildningsinsatser utifrån identifierade behov. Grundskolecheferna och rektorerna, med stöd av kompetensförsörjningsenheten, planerar tillsammans för de insatser som genomförs utifrån identifierade behov på en övergripande nivå. Huvudmannen planerar för att utbildningsinsatser i ämnena svenska som andraspråk och slöjd ska fortsätta och det följs även upp löpande. Huvudmannen har även beslutat att fortsätta med insatsen kring lärare i fritidshem, där uppföljningen visar att över 90 procent av deltagarna arbetar kvar efter avslutad utbildning. Huvudmannen säkerställer att insatserna ger en önskad effekt och täcker det behov som finns. Huvudmannen gör en uppföljning på en övergripande nivå och redovisar i samband med det uppdaterad statistik i relation till grad av ämnesbehörighet och personalbehovsprognos.

Rektorn för Sörgårdsskolan F-6 bedriver ett uppföljande arbete på skolenheten och planerar till viss del kommande utbildningsinsatser. Rektorn genomför samtal med lärare som ska påbörja behörighetsgrundande utbildning i syfte att planera studierna men arbetet är inte alltid tydligt för lärarna. Uppföljande samtal sker i flera sammanhang mellan rektor och lärare och i dessa samtal diskuteras stöd och förutsättningar. Sammantaget initierar rektorn planering av

utbildningsinsatser och följer löpande upp studierna men arbetet saknar tydlighet.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla arbetet med att informera, uppmuntra och ge stöd till lärare och förskollärare att delta i behörighetsgrundande utbildning.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn visserligen genomför insatser för att öka behörigheten bland lärare och förskollärare, men att arbete med att systematiskt informera om, uppmuntra och stödja dem att delta i behörighetsgrundande utbildning sker i begränsad utsträckning. Detta innebär en risk för att möjligheterna att öka andelen behöriga lärare genom behörighetsgrundande utbildning inte tas till vara fullt ut.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar arbetet med att stödja och uppmuntra lärare och förskollärare att delta i behörighetsgrundande utbildning. Detta kan exempelvis handla om att säkerställa att information om utbildningsvägar når berörda lärare och förskollärare samt informera om vilka behov som har identifierats på skolenheten i fråga om behörighetsgrundande utbildning samt vilket stöd som finns att tillgå.

På Skolinspektionens vägnar

X Maja Beckman

Beslutsfattare
Signerat av: Maja Beckman

X Emelie Svensson

Föredragande
Signerat av: Emelie Svensson

I handläggningen av ärendet har även utredaren Ingela Åkerman Jansson deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollagen (2010:800)

2 kap. 8–10, 13, 16–21, 34 a §§

4 kap. 3–4 §§

Förordning (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare

2 kap. 2–7 b, 35, 44–53 §§

3 kap.

4 kap. 4 §

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Sörgårdsskolan och Stockholm kommun den 14 och 15 april 2026. Besöket genomfördes av utredarna Emelie Svensson och Ingela Åkerman Jansson.

Sörgårdsskolan F-6 omfattar förskoleklass och årskurserna 1–6 och fritidshem. Den här granskningen omfattar förskoleklass och årskurserna 1–6. Vid skolenheten går 172 elever. Skolenheten leds av en rektor och en biträdande rektor. Skolverkets statistik för läsåret 2024/2025 visar att 74 procent av lärarna är legitimerade och undervisar i minst ett ämne de är behöriga i (heltidstjänster). Av den dokumentation som Skolinspektionen har tagit del av i samband med granskningen framgår att på Sörgårdsskolan är 14 av 15 lärare som undervisar i förskoleklass och årskurserna 1–6 legitimerade förskollärare eller lärare. Sju av dessa undervisar i ämnen de inte är behöriga för. På den del av skolenheten som omfattas av utredningen är det två lärare som går behörighetsgrundande utbildning till speciallärare vid tidpunkten för Skolinspektionens besök.

Stockholms kommun ansvarar för 140 grundskolor, varav Sörgårdsskolan F-6 är en. Skolverkets statistik för läsåret 2024/2025 visar att andelen legitimerade lärare i grundskolan som undervisar i minst ett ämne som de är behöriga i (heltidstjänster) varierar mellan 36,6 procent och 95,6 procent.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En intervju med lärare
- En intervju med rektorn för aktuell skolenhet
- En intervju med representanter för huvudmannen
- En intervju med ett urval av rektorer inom huvudmannens organisation
- Dokument som begärts in från huvudmannen
- Statistik från Skolverket.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket och övrigt underlag för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla huvudmän och skolenheter som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras hösten 2026.